

| Algemeen       |                                                                  |
|----------------|------------------------------------------------------------------|
| Onderwerp      | Inbedding aanpak Mensenhandel                                    |
| Verspreiden    | Nee                                                              |
| Contactpersoon | Yvonne Driessen                                                  |
| Eenheid        | Sturing                                                          |
| E-mail         | <a href="mailto:y.driessen@regiogv.nl">y.driessen@regiogv.nl</a> |
| Kenmerk        | 22.0002952                                                       |
| Datum          | 16 juni 2022                                                     |

### Voorstel

- 1) In te stemmen om de aanpak Mensenhandel als volgt structureel te borgen:
  - a. Ketenregie wordt, onder voorbehoud van een bestuurlijk besluit op 7 juli door de Taskforce Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit (GOC), ondergebracht bij bureau Regionale Veiligheid Strategie (RVS).
  - b. *Indien de Taskforce GOC niet instemt met de aanstelling van een Ketenregisseur voor RVS regio Midden Nederland, stelt Centrumgemeente Hilversum een Ketenregisseur aan voor regio Gooi en Vechtstreek.*
  - c. Er wordt 24u Zorgcoördinatie ingekocht door de Regio
  - d. De aandachtfunctionarissen van de regiogemeenten worden verenigd onder coördinatie van de ketenregisseur.

### Behandeling

| Datum    | Overleg                    | Doel        | Conclusie |
|----------|----------------------------|-------------|-----------|
| 29-06-22 | Directie-overleg           | Adviseren   |           |
| 14-07-22 | Portefeuillehoudersoverleg | Vaststellen |           |

### Kernboodschap

Iedere gemeente moet in 2022 aan het *basisniveau bestuurlijke aanpak van mensenhandel* voldoen. Hiertoe moet de Aanpak Mensenhandel waar de afgelopen jaren een regionale pilot voor liep, structureel geborgd worden. Op basis van de evaluatie van de pilot, gesprekken met de regiogemeenten, ZVHGV, Flevoland, Bureau RVS en een landelijke verkenning naar de governance van de aanpak mensenhandel, is het advies om de aanpak als volgt in te bedden;

- Richt de functie van ketenregisseur in zoals vastgesteld door de beleidsgroep aanpak mensenhandel (zie bijlage 4).
- Breng de ketenregisseur onder bij RVS. Deze wordt gefinancierd door het RIEC
- Koop de zorgcoördinatie in voor 24 uur per week (profiel bijlage 3)
- Borg de aansluiting tussen de ketenregisseur Midden-Nederland (onder voorbehoud) en de aandachtfunctionarissen binnen Gooi en Vechtstreek. De Gooise gemeenten onderzoeken in hun aanpak wat hiervoor nodig is om die aansluiting goed te borgen en hoe zij de coördinatie en monitoring van de aanpak van mensenhandel verder vormgeven op basis van het beleid dat nu wordt opgesteld.

### Aanleiding

Iedere gemeente moet in 2022 aan het *basisniveau bestuurlijke aanpak van mensenhandel* voldoen.

Een gemeente voldoet hieraan indien zij:

- Werkt aan actieve signalering van mensenhandel
- Een functionaris heeft die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente, die bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden om op te treden tegen mensenhandel en bekend is met de instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen. Dit noemen we de aandachtfunctionaris mensenhandel.
- Gemeentelijk beleid en regelgeving heeft dat de aanpak van mensenhandel ondersteunt. Beleid gericht op prostitutie, met daarbij aandacht voor voorlichting en hulpverlening aan prostituees en de aanpak van seksuele uitbuiting, is hier een onderdeel van.

Met de borging van de aanpak uitbuiting en mensenhandel, geven de regiogemeenten invulling aan deze verantwoordelijkheid.

## Doel

De gemeenten in de regio voldoen aan het Basisniveau bestuurlijke aanpak van mensenhandel.

## Argumenten

In te stemmen om de aanpak Mensenhandel als volgt structureel te borgen:

- a. Ketenregie wordt, onder voorbehoud van een bestuurlijk besluit op 7 juli door de Taskforce Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit (GOC), ondergebracht bij RVS.
  - 1.1 Met de aanstelling van een Ketenregisseur wordt voldaan aan de eis dat er een functionaris heeft die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente, die bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden om op te treden tegen mensenhandel en bekend is met de instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen.
  - 1.2 Het RIEC is voornemens de Ketenregisseur voor RVS Midden Nederland te financieren. Hiermee is samenwerking in de regio en Keten geborgd.  
*RVS is een bureau van en voor 39 gemeenten (in de regio Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland), het openbaar ministerie en de Politie van Midden Nederland.*
- b. Indien de Taskforce GOC niet instemt met de aanstelling van een Ketenregisseur voor RVS regio Midden Nederland, stelt Centrumgemeente Hilversum een Ketenregisseur aan voor regio Gooi en Vechtstreek.
  - 2.1 Met de aanstelling van een Ketenregisseur wordt voldaan aan de eis dat er een functionaris heeft die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente, die bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden om op te treden tegen mensenhandel en bekend is met de instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen.
  - 2.2 In Hilversum is kennis en capaciteit aanwezig op het gebied van de aanpak van (illegale) prostitutie, waar dit bij de andere Gooise gemeenten beperkt is. Aansluiting van de aanpak van mensenhandel op de aanpak van prostitutie is noodzakelijk, hoewel mensenhandel aanzienlijk breder is (naast seksuele uitbuiting ook arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting).
- c. Er wordt 24u Zorgcoördinatie ingekocht door de Regio
  - 3.1 Uit de evaluatie pilot mensenhandel (bijlage 2) blijkt dat het huidige aantal uren zorgcoördinatie te weinig is. Dit aantal wordt opgehoogd conform de rekenwijze van CoMensha naar 24 uur.
  - 3.2 Het ZVH waar de zorgcoördinator nu nog onder valt heeft de opdracht gekregen zich te heroriënteren op de corebusiness. De uitvoering van zorg coördinatie voor slachtoffers van mensenhandel hoort hier niet bij.  
*Er is wel betrokkenheid van het ZVH bij complexe domein overstijgende casuïstiek. Vanuit hun basistaken draagt het ZVH bij aan het creëren van doorbraken bij (seksuele-, arbeids- en criminele) uitbuiting door het faciliteren en voeren van procesregie op casusoverleggen.*
  - 3.3 Vanwege het specialistische karakter, de noodzaak van registratie en achtervang is de uitvoering van Zorgcoördinatie een taak die we bij een gespecialiseerde zorginstelling beleggen. Hiertoe wordt na besluitvorming een inkooptraject opgestart.  
*Er zijn 2 partijen die in aanmerking komen om in te kopen, te weten de Blijfgroep en HVO Querido (van waaruit de huidige zorgcoördinator gedetacheerd is naar het ZVH). Vanwege het zorginhoudelijke karakter van de functie volstaat een SAS-procedure. Gezien het specialistische karakter en de geringe omvang kan enkelvoudig onderhands worden ingekocht.*
- d. De aandachtfunctionarissen van de regiogemeenten worden verenigd onder coördinatie van de ketenregisseur.
  - 4.1 Bij de juiste positionering en inrichting van de ketenregisseur, zal de benodigde tijdsinvestering van de aandachtfunctionarissen naar landelijk voorbeeld gemiddeld één dag per maand bedragen.

## Kanttekeningen

- 1) 1fte Ketenregisseur die voor heel Midden Nederland gaat werken (39 gemeenten), zijn fors minder uren dan in de huidige pilot.

*De Ketenregisseur in de pilot deed in de praktijk ook zorgcoördinatie omdat we daar erg weinig uur voor beschikbaar hebben. Daarnaast is in RVS de samenwerking met OM en politie geborgd omdat zij onderdeel zijn van RVS. Hierdoor wordt verwacht dat makkelijker samen wordt gewerkt. Het genereren van expertise wordt daardoor makkelijker, maar aansluiting in het (politie)district Gooi en Vechtstreek moeilijker, omdat betrokkene voor alle 39 gemeenten van Midden Nederland werkt.*

- 2) Uit de inrichting en aanpak van bureau RVS moet blijken welke nabijheid de ketenregisseur kan organiseren.

*Waarschijnlijk beperkt de bijdrage van de ketenregisseur zich tot het beschikbaar stellen van kennis en instrumenten en meedenken over de aanpak. Om tot concrete aanpak van acties te komen (voorlichting en training, controles, zorgbemiddeling, daderaanpak) is het goed denkbaar dat extra maatregelen nodig zijn voor coördinatie binnen Gooi en Vechtstreek. Als de beleidsgroep aanpak mensenhandel van mening is dat daar aanvullende zaken nodig zijn om tot een effectieve aanpak binnen Gooi en Vechtstreek te komen, wordt dit voorstel separaat voorgelegd aan het bestuurlijk overleg Zorg en Veiligheid. Dit zal geen consequenties hebben voor de taken of financiën van de Regio Gooi en Vechtstreek.*

### **Financiën**

De financiering van de Ketenregisseur en Zorgcoördinator is opgenomen in het beleidsplan bescherming en opvang en op grond daarvan onderdeel van de begroting voor een totaal begroot bedrag van €154.869. Er is geen extra financiering nodig.

### **Uitvoering**

De inzet van aandachtfunctionarissen blijft noodzakelijk conform lid d. Na indiensttreding van de Ketenregisseur Midden Nederland (onder voorbehoud van instemming) zal de coördinatie en afstemming bekrachtigd moeten worden.

### **Bijlage(n)**

- 1 Wat is Mensenhandel en hoe vaak komt het voor
- 2 Evaluatie pilot mensenhandel
- 3 profiel en positionering Zorgcoördinator Mensenhandel
- 4 profiel Ketenregisseur Mensenhandel

## Bijlage 1 Wat is Mensenhandel en hoe vaak komt het voor

### Wat is Mensenhandel?

Mensenhandel is een schending van de mensenrechten en een van de zwaarste vormen van criminaliteit, met ernstige gevolgen voor de slachtoffers. Mensenhandel houdt in dat mensen worden uitgebuit of onder mensonterende omstandigheden te werken worden gesteld. In artikel 273f van het wetboek van Strafrecht wordt mensenhandel omschreven als 'het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang en met het doel die persoon uit te buiten'. Bij mensenhandel kunnen slachtoffers worden geworven en uitgebuit in verschillende landen. Bij binnenlandse mensenhandel gaat het om doorgaans Nederlandse slachtoffers die in Nederland worden geworven en ook in Nederland worden uitgebuit. Bij grensoverschrijdende mensenhandel gaat het om doorgaans buitenlandse slachtoffers die in het buitenland worden gewonnen en in Nederland worden uitgebuit.

In de regionale aanpak van mensenhandel wordt onderscheid gemaakt tussen drie vormen van mensenhandel:

1. **Seksuele uitbuiting:** De meest bekende vorm van uitbuiting is de seksuele uitbuiting. Dan wordt iemand gedwongen om seksuele diensten te verlenen tegen betaling in de vorm van geld of van andere vergoedingen (denk aan kleding of eten). Mannen en vrouwen, volwassenen en kinderen, iedereen, ongeacht zijn of haar juridische status, kan slachtoffer zijn van seksuele uitbuiting
2. **Criminele uitbuiting:** Bij deze vorm van uitbuiting worden mannen, vrouwen en kinderen gedwongen tot het plegen van strafbare feiten. Denk aan zakkenrollen, diefstal, drugsmokkel en het knippen van hennep. De buit gaat naar de uitbuiters/mensenhandelaar. Vaak zitten er criminele bendes achter, maar het kan ook iemand zijn die familie is van het slachtoffer.
3. **Arbeidsuitbuiting:** hiervan spreken we als (arbeids-)voorwaarden en omstandigheden bij arbeid- en dienstverlening zo slecht zijn dat de persoonlijke vrijheid in het geding is.

Vanwege de beperkte omvang is in regionale aanpak gekozen om de vierde vorm van mensenhandel 'Gedwongen Orgaanverwijdering' buiten beschouwing te laten. Bij gedwongen orgaanverwijdering gaat het om elke handeling waardoor iemand wordt gedwongen om zijn of haar orgaan af te staan. Met deze vorm van mensenhandel is in Nederland nog weinig ervaring opgedaan, maar de laatste jaren wordt er steeds meer onderzoek naar gedaan. Het Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha) krijgt jaarlijks maar 1 of 2 meldingen van deze vorm van mensenhandel.

### Aard en omvang in Gooi & Vechtstreek

Mensenhandel is een 'verborgen' misdaad, net als veel andere vormen van geweld, wat betekent dat het moeilijk kan zijn om te ontdekken dat iemand een slachtoffer is. Mede om deze redenen, is het precieze aantal slachtoffers van mensenhandel niet bekend. In 2020 zijn landelijk 984 mogelijke slachtoffers van mensenhandel aangemeld bij CoMensha. Dat zijn er minder dan in 2019. Toen ging het om 1.334 meldingen. De verminderde reisbewegingen en beperkingen in de opsporing en signalering door de coronamaatregelen lijken daar volgens de Rapporteur Mensenhandel voor gezorgd te hebben.

CoMensha registreert aanmeldingen van mogelijke slachtoffers van mensenhandel, maar is afhankelijk van onder andere de politie en de Koninklijke Marechaussee voor informatie. Lang niet alle slachtoffers zijn in beeld. De Nationaal Rapporteur meldt dat slechts gemiddeld een op de vijf slachtoffers in beeld is bij CoMensha. Volgens betrouwbare schattingen zijn er jaarlijks 5.000 tot 7.500 slachtoffers van mensenhandel in Nederland (Nationaal Rapporteur, 2021). Het is erg zorgwekkend dat zo veel slachtoffers buiten beeld blijven.

In Gooi en Vechtstreek zijn de meldingen aangaande mensenhandel en illegale prostitutie bij Meld Misdad Anoniem uitgevraagd. In onderstaande tabel is het verloop van 2016 tot en met 2021 te zien. De harde stijging van het aantal meldingen in Hilversum is te verklaren omdat in 2021 er 20 meldingen op één adres zijn gemaakt.

**Tabel 1.** Cijfers mensenhandel en illegale prostitutie Gooi en Vechtstreek 2016 - 2021

|                     | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|---------------------|------|------|------|------|------|------|
|                     |      |      |      |      |      |      |
| Gooi en Vechtstreek | 5    | 4    | 9    | 10   | 25   | 45   |
|                     |      |      |      |      |      |      |
| Blaricum            | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| Gooise Meren        | 1    | 2    | 1    | 0    | 4    | 5    |
| Hilversum           | 4    | 2    | 8    | 7    | 21   | 39   |
| Huizen              | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| Laren               | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| Weesp               | 0    | 0    | 0    | 3    | 0    | 1    |
| Wijdmeren           | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
|                     | 5    | 4    | 9    | 10   | 25   | 45   |

## Bijlage 2 Evaluatie pilot mensenhandel

In 2019 startte in de regio een pilot aanpak uitbuiting en mensenhandel. Deze werd in juni 2020 met een jaar verlengd en in feb 2021 (deels) geëvalueerd. In september 2021 is de pilot a.g.v. vertragingen, opnieuw met een jaar verlengd vanwege onvoldoende informatie om over structurele inbedding de adviseren. Sindsdien wordt binnen de tweede verlenging de, aan de hand van de pilot uitgewerkte, basis beproefd om als fundament te dienen voor een borgingsadvies. Tijdens het overleg op XX-XX-2022 is de pilot beoordeeld op de volgende punten:

### 1. Omvang en inhoud van de casuïstiek (hoeveel inzet is nodig)

De aard en omvang van de problematiek en verantwoording van de inzet van een ketenregisseur zijn als kip en ei. Men heeft de neiging pas te willen investeren wanneer men weet hoe groot het probleem is dat moet worden bestreden. Echter is er voor zicht en grip op de aard en omvang van de mensenhandel problematiek een goed ( in de keten ) gepositioneerde ketenregisseur nodig om te zorgen voor a. awareness, b. een gedegen meldroute c. een stevig (lokaal, regionaal) netwerk d. toegang tot en ontsluiten van actuele kennis van de problematiek. Oftewel, als men niet weet wat het is, ziet men het ook niet. En als men het ziet maar niet weet wat het ermee moet, zal het niet worden bestreden. Mensenhandelaren bij uitstek, profiteren hiervan. Er is enig zicht op de omvang van de problematiek maar de verwachting is dat bij een stevig gepositioneerde KR en dus meer zicht komt op de omvang en de eerder genoemde cijfers dus onherroepelijk zullen toenemen. Met een KR voor heel MN is de verwachting dat 1 fte in totaal gerechtvaardigd is. Dit is in lijn met het voorstel van RVS.

Wel is duidelijk geworden dat de ingeschatte benodigde uren voor zorg coördinatie te laag zijn. In het voorstel voor borging wordt voorgesteld de uren op te hogen van 10 naar 24 uur per week.

### 2. Governance: het geven van een onderbouwd advies over de governance in samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek en in samenhang met de ontwikkeling van het meerjarenbeleidsplan van de ZVH- en

Voor totstandkoming van het voorstel is samengewerkt met de regiogemeenten, ZVH, Flevoland, RVS en een landelijke verkenning geweest van good practices van voorlopende regio's/districten. Duidelijk is geworden dat:

- Flevoland geen budget heeft voor ketenregie en de ontwikkelingen van MN wil afwachten en zolang geen KR voert (wel zorgcoördinatie)
- ZVH de aanpak niet wil borgen. De wettelijke reguliere taak van de gemeenten om de aanpak vorm te geven past niet binnen de taakstelling van het ZVH.
- De voorkeur op basis van de aard van de problematiek (waterbedeffect, effectiviteit ketenaanpak) uitgaat naar een werkgebied voor heel district, naar succes landelijke voorlopers
- RVS heeft de zorg om onvoldoende ketenregie uitgesproken en heeft in mei 2022 het voorlopige besluit genomen een ketenregisseur voor heel MN aan te stellen. Op 7 juli volgt definitieve besluitvorming in de Taskforce GOC.
- Regionaal beleid is in (gezamenlijke) ontwikkeling in G&V. Er is gezamenlijke verantwoordelijkheid gepakt en het proces van schrijven verhelderd en verbreed.

### 3. Bepalen wat de gemeenten zelf doen: de rol van de aandachtsfunctionaris (AF) wordt daarin meegenomen, evenals de integrale veiligheidsplannen en handavingsplannen van de gemeenten

De gemeenten stellen zelf ( in gezamenlijkheid ) beleid op. Gemeenten implementeren de meldroutes in hun eigen gemeente. Ieder heeft een AF benoemd. Deze dient geschoold te zijn en de (meldings)route te kennen en de ketenpartners waar slachtoffers bij terecht kunnen. De gemeenten worden ook geacht om met elkaar zorg te dragen voor ketenregie. Ze kunnen zich daarvoor verenigen om de aard van de problematiek effectief mogelijk te bestrijden alsook kosten te delen. Bij een goed gepositioneerde KR is de inzet van de AF te beperken tot een dag per maand.

### 4. Adviseren over een mogelijke samenwerkingen met andere regio's voor ketenregie

Utrecht heeft op papier een Ketenregisseur, deze is echter langdurig ziek. Samenwerking is op dit moment dan ook niet mogelijk. Flevoland heeft aangegeven geen budget voor een ketenregisseur en in afwachting van de plannen van RVS Midden Nederland alleen in te zetten op zorgcoördinatie. RVS heeft aangegeven een ketenregisseur aan te stellen voor heel MN, gefinancierd vanuit het RIEC.

## 5. Financiën

In het Beleidsplan B&O is een financiële post opgenomen voor de borging van de aanpak van mensenhandel. Deze is gericht op de kosten voor ketenregie en zorg coördinatie. Tijdens de pilot is de kwartiermaker (ketenregisseur) in loondienst geweest (fulltime) van de Regio Gooi en Vechtstreek en is de zorg coördinator gedetacheerd geweest vanuit HV Querido voor anderhalve dag per week.

## Algemeen

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de aanpak van mensenhandel. In het rijksoverheidsprogramma 'Samen tegen Mensenhandel' is daarom de ambitie vastgelegd om de bestuurlijke aanpak van mensenhandel lokaal te versterken. Het bestuurlijk basisniveau mensenhandel, opgesteld door de VNG, geeft aan wat minimaal nodig is om mensenhandel vanuit het bestuur effectief te kunnen aanpakken. Het dient daarmee als referentiekader voor gemeenten om hun rol binnen de bestuurlijke aanpak van mensenhandel (verder) in te vullen en het beleid vorm te geven. In de interbestuurlijke afspraken hierover is overeengekomen dat de gemeenten in 2022 voldoen aan het bestuurlijk basisniveau en vastgesteld beleid hebben.

In 2019 startte in de regio Gooi & Vechtstreek een pilot *aanpak uitbuiting en mensenhandel*. Deze werd in juni 2020 met een jaar verlengd en in feb 2021 (deels) geëvalueerd. In september 2021 is de pilot a.g.v. vertragingen, opnieuw met een jaar verlengd vanwege onvoldoende informatie om over structurele inbedding te adviseren. Sindsdien wordt binnen de tweede verlenging de, aan de hand van de pilot uitgewerkte, basis beproefd om als fundament te dienen voor een borgingsadvies.

Binnen de pilot zijn twee functionarissen ingezet. Een ketenregisseur en een zorgcoördinator. De functie van zorgcoördinator is landelijk vormgegeven door Comensha<sup>1</sup>. Binnen de pilot is de functie voor de regio grotendeels als zodanig ingevuld en ondergebracht bij het zorg- en veiligheidshuis. Evaluatie van de functie en de manier waarop deze was ondergebracht, toont aan dat er unanieme tevredenheid is over de invulling van de zorgcoördinator. Echter is het niet langer wenselijk om deze te positioneren bij, en functioneel te laten aansturen vanuit het Zorg- en veiligheidshuis.

Een landelijke verkenning met voorlopende regio's, Bureau Regionale veiligheidsstrategie Midden Nederland (RVS) en gesprekken met Regioplan en regio Flevoland resulteert in het volgende advies:

Het inkopen van zorgcoördinatie bij HVO Querido voor de gehele regio Gooi & Vechtstreek. Hiermede is de zorgcoördinator in dienst bij de hulporganisatie. Maakt hier gebruik van data- en registratiesysteem, geniet hier intervisie met en achtergang van andere zorgcoördinatoren. Daarnaast profiteert de regio Gooi & Vechtstreek op deze manier van de beschikbare opvangbedden en een vanuit HVO Querido breed gedekt netwerk.

### *Zorgcoördinatie mensenhandel*

*De coördinatie van het proces en het monitoren van het hulpverleningstraject. Vanaf het moment van aanmelding tot en met het afsluiten van het traject. De positie van het slachtoffer staat centraal hierin.*

<sup>1</sup> Comensha – Suggesties voor gemeenten over lokaal en regionaal mensenhandel beleid, 2018.

## ***Het zorgcoördinatietraject van een slachtoffer***

Het zorgcoördinatietraject van een slachtoffer kenmerkt zich door een aantal fasen.

*Fase 1 Intake* In deze fase wordt in een gesprek met het slachtoffer een inventarisatie van behoeften en hulpvragen gemaakt op verschillende gebieden. Ook wordt het slachtoffer geïnformeerd over rechten en plichten op verblijfs- en strafrecht en op gebied van zorg.

*Fase 2 Hulpverlening* In deze fase worden de zorgacties ingezet. Uitgangspunt is dat de coördinator zelf geen hulpverlening biedt. De coördinator zoekt bij elke hulpvraag de meest geëigende zorgverlener. De zorgcoördinator zorgt voor een goede overdracht naar de desbetreffende organisaties. Het starten van een hulptraject kan voor of tegelijkertijd met de intakefase lopen.

*Fase 3 Afronding* Het traject kan afgesloten worden als er geen sprake (meer) is van een strafrechtelijk traject en de volgende zaken helder zijn: - Client weet welke verblijfsrechtelijke vervolgstappen hij/zij wil nemen - Client weet wat zijn/haar rechten op voorzieningen zijn - Client weet bij welke instantie hij/zij terecht kan voor hulp en zorg. Voorts kan het traject worden afgesloten indien:

- Client met onbekende bestemming is vertrokken
- Client afziet van hulp
- Client is teruggekeerd naar land van herkomst
- Client is overleden

## **Het profiel van zorgcoördinator**

De kerntaak van een zorgcoördinator mensenhandel is ervoor zorgen dat slachtoffers van mensenhandel adequate (na)zorg, opvang en begeleiding ontvangen.

Tot de doelgroep van de zorgcoördinator behoren alle vermoedelijke slachtoffers van mensenhandel: mannen, vrouwen, transgenders, minderjarigen en meerderjarigen, van Nederlandse en van niet Nederlandse nationaliteit, verblijvend binnen de regio Gooi & Vechtstreek.

### *Wat verwachten we van de zorgcoördinator mensenhandel?*

- Coördinatie en monitoring van het traject; de voortgang en kwaliteit van het traject bewaken.

De intensiteit van de monitoring hangt van verschillende factoren af: bekendheid van de betreffende hulpverlener met de doelgroep en/of de consultatiemogelijkheden bij de zorgcoördinator, frequentie of mogelijkheid van reguliere casuïstiekbespreking, inzicht in de dossiers van de eigen organisatie, e.d. Indien noodzakelijk of gewenst, kan de zorgcoördinator een zorgoverleg rondom het slachtoffer organiseren.

- Netwerk opbouwen en onderhouden; De zorgcoördinator maakt deel uit van een netwerk Mensenhandel. Een regionaal zorgnetwerk Mensenhandel biedt een samenhangend hulp- en ondersteuningsaanbod aan slachtoffers van mensenhandel. De zorgcoördinator voorziet het netwerk van kennis en expertise omtrent mensenhandel. Tevens zorgt hij/zij voor afstemming en continuïteit van het hulpaanbod. Hij/zij signaleert knelpunten binnen en buiten het netwerk en zoekt naar oplossingen. CoMensha wordt o.a. vanuit het zorgnetwerk gevoed t.b.v. het signaleren van trends en ontwikkelingen. De zorgcoördinator is waar nodig

gesprekspartner van de ketenregisseur en/of onderhoudt contacten met ketenpartners, zoals politie, Openbaar Ministerie en gemeente.

- Informeren en adviseren aan professionals en is zichtbaar en bereikbaar voor andere organisaties en instanties. Dit kunnen zowel organisaties zijn die een rol spelen bij het signaleren van mogelijke slachtoffers, alsook organisaties die zich richten op de zorg aan slachtoffers.
- Verantwoordelijkheden:
  - Het optimaliseren van het zorg- en ondersteuningsaanbod in de regio ( hiertoe ook in nauwe verbinding met de ketenregisseur mensenhandel )
  - De coördinatie van de hulpverlening per (mogelijk) slachtoffer
  - Rapportage en terugkoppeling aan CoMensha
  - Verstrekken van advies en informatie aan professionals
  - Informatievoorziening aan de cliënten

### **Competenties/kwaliteitseisen**

- HBO werk- en denkniveau (sociale studie of vergelijkbaar)
- relevante werkervaring in het zorgdomein
- Kennis van of affiniteit met (vermoedelijk) slachtoffers van mensenhandel en psychosociale problematiek
- Goede communicatieve- en organisatorische vaardigheden
- flexibiliteit als het gaat om inzet buiten kantooruren

## ***Algemeen***

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de aanpak van mensenhandel. In het rijksoverheidsprogramma 'Samen tegen Mensenhandel' is daarom de ambitie vastgelegd om de bestuurlijke aanpak van mensenhandel lokaal te versterken. Het bestuurlijk basisniveau mensenhandel, opgesteld door de VNG, geeft aan wat minimaal nodig is om mensenhandel vanuit het bestuur effectief te kunnen aanpakken. Het dient daarmee als referentiekader voor gemeenten om hun rol binnen de bestuurlijke aanpak van mensenhandel (verder) in te vullen en het beleid vorm te geven. In de interbestuurlijke afspraken hierover is overeengekomen dat de gemeenten in 2022 voldoen aan het bestuurlijk basisniveau en vastgesteld beleid hebben.

In 2019 startte in de regio Gooi & Vechtstreek een pilot *aanpak uitbuiting en mensenhandel*. Deze werd in juni 2020 met een jaar verlengd en in feb 2021 (deels) geëvalueerd. In september 2021 is de pilot a.g.v. vertragingen, opnieuw met een jaar verlengd vanwege onvoldoende informatie om over structurele inbedding te adviseren. Sindsdien wordt binnen de tweede verlenging de, aan de hand van de pilot uitgewerkte, basis beproefd om als fundament te dienen voor een borgingsadvies.

Binnen de pilot zijn twee functionarissen ingezet. Een ketenregisseur en een zorgcoördinator. De functie van ketenregisseur is tot op heden niet goed geconcretiseerd en gekaderd waardoor nu geconcludeerd wordt dat er onvoldoende ketenregie is en wordt gevoerd. Om deze reden wordt de functie herijkt en wordt in gezamenlijkheid door de regio vastgesteld hoe er aan deze functie idealiter invulling wordt gegeven.

Hiervoor is een verkenning geweest bij voorlopende regio's (Regionaal Integraal Samenwerkingsverband Den Haag (RISV), Veiligheidsalliantie Rotterdam (VAR) en is er contact geweest met Bureau Regionale veiligheidsstrategie Midden Nederland (RVS).

### ***Ketenregie***

*Ketenregie is de sturing op de werkstructuren in het samenwerkingsverband. De ketenregisseur waarborgt het bestuurlijk draagvlak voor de samenwerking, bewaakt de doelen van het samenwerkingsverband en organiseert de werkprocessen van de samenwerking.*

## ***Het profiel van ketenregisseur***

De kern van het werk van de ketenregisseur is het versterken van de (integrale) aanpak mensenhandel door de samenhang en samenwerking binnen de keten van betrokken organisaties te verbeteren.

De keten begint bij het bewustzijn over mensenhandel ten behoeve van signaleren (preventie) en loopt van zorg en hulpverlening voor de slachtoffers (bescherming) tot de aanpak van de daders en/of faciliteerders (bestrijding). De samenwerking ziet dus zowel toe op de veiligheids- als de zorgketen.

De ketenregisseur bedrijft in de basis geen casuïstiek.

*Wat verwachten we van de (regionale) ketenregisseur mensenhandel?*

- Ondersteuning van de gemeenten in het (minimaal) uitvoering te kunnen geven aan het basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel, zoals vastgesteld in het landelijke programma 'Samen tegen mensenhandel'.

Dit betekent dat iedere gemeente:

- werkt aan actieve signalering van mensenhandel;
  - een aandachtfunctionaris heeft die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente,
  - bekend is met de bestuurlijke mogelijkheden om op te treden tegen mensenhandel
  - bekend is met de instanties waar slachtoffers mensenhandel terecht kunnen
  - gemeentelijk beleid en lokale regelgeving heeft dat de aanpak van mensenhandel ondersteunt.
- Beleid gericht op prostitutie, met daarbij aandacht voor voorlichting en hulpverlening aan prostituees en de aanpak van seksuele uitbuiting, is hier een onderdeel van.

- Een bijdrage leveren aan het verbeteren van de lokale en (sub)regionale ketensamenwerking door samenwerkingspartners zoals gemeenten, politie, OM, Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) en zorgcoördinatoren, bij elkaar te brengen en verschillende netwerken met elkaar te verbinden. Hierdoor zal de samenhang en effectiviteit van de integrale aanpak van mensenhandel zichtbaar worden vergroot.
- Het adviseren van gemeenten over organisatie en ondersteuning van lokale bewustwordingscampagnes d.m.v. voorlichtingen preventie in afstemming met externe ketenpartners.
- Het coördineren van kennis en expertise van, en fungeren als aanspreekpunt voor de gemeentelijke aandachtfunctionarissen mensenhandel. De ketenregisseur adviseert hen (gevraagd en ongevraagd) en organiseert periodieke bijeenkomsten voor kennisoverdracht en voorlichting.
- Het zorgdragen voor implementatie van beleid aanpak mensenhandel
- Het voeren van ketenregie op de aanpak zodat de bestuurlijk strategische richting en aanpak (ook regionaal) wordt bepaald, de noodzakelijke samenwerkingsafspraken tot stand komen en ook de feitelijke aanpak van daders en slachtoffers effectief van de grond komt, en bestendig wordt.

### **Competenties/kwaliteitseisen**

- HBO/WO werk- en denkniveau;
- Ervaring op het gebied van zorg en veiligheid en kennis van de mensenhandel problematiek;
- Politiek-bestuurlijke sensitiviteit;

- Ervaring met bestuurlijke advisering en het werken in een regionaal en multidisciplinair samenwerkingsverband op strategisch en tactisch niveau;
- Netwerkvaardigheden en een ondernemende en innovatieve instelling;
- strategisch en tactisch denkvermogen en in staat een vertaalslag te maken naar uitvoeringsniveau;
- goede communicatieve en organisatorische vaardigheden; de capaciteit om snel te schakelen tussen niveaus, rollen en partners en in staat personen en organisaties te verbinden;
- Overtuigingskracht; in staat om een gezaghebbende positie in te nemen richting bestuur en netwerkpartners.

### ***Samenwerking ketenregisseur en zorg coördinator(en)***

De ketenregisseur heeft als een van de belangrijkste taken er voor te waken dat de ketenpartners geen dubbel werk verzetten, effectief informatie delen en de beschikbare middelen en bevoegdheden gecoördineerd inzetten om mensenhandel te voorkomen en te bestrijden. Een zorgcoördinator en ketenregisseur vervullen samen een belangrijke rol in het zorgen voor een goede samenwerking tussen enerzijds de zorgpartners, die het slachtoffer centraal stellen, en anderzijds de ketenpartners, die gericht zijn op de aanpak van dader en faciliteerders. Deze samenwerking is noodzakelijk om slachtoffers te beschermen en mensenhandel integraal aan te pakken.

Over de invulling van de zorg coördinatie voor de regio Gooi & Vechtstreek zijn geen zorgen. Wel dient ook deze functie vastgesteld, ingericht en geborgd te worden.